

LITIJSKI predilec

Leto XV.

Litija, marec 1974

Številka 3

4. zasedanje DS 25. 2. 1974

Sprejet plan investicij in črpanja sredstev skupne porabe

Potrditve zaključnega računa

Delavski svet in izvršilni odbor nista imela posebno težke naloge, ko sta obravnavala in potrjevala Zaključni račun za leto 1973. Lepo je obravnavati dober poslovni rezultat, posebno še glede na dokaj težko leto za tekstilno industrijo. Letošnje leto, v katerega smo šele dobro zakoračili, pa nam obeta ponovne težave. Predvsem, če se ne bo uredilo vprašanje cen preji. Zato je zelo pomembno, da na osnovi izkušenj analiziramo obračun preteklega leta in poiščemo, kaj lahko storimo v danih možnostih letošnje leto. Nadaljna krepitev poslovnega sklada, v katerega smo letos vložili 7.497.625 din in jih bomo lahko sproti uporabljali kot obratna sredstva, nam zagotavlja finančno moč podjetja. Prav na osnovi teh sorazmerno velikih sredstev v preteklem letu smo lahko kupovali večje količine surovin takrat, ko so bile na razpolago po ugodnih cenah. Za sredstva skupne porabe, preko katerih se nam v glavnem vrača vloženo delo v obliki družbenega standarda, smo namenili iz ostanka dohodka 4.400.000 din.

Naš cilj letošnjega leta mora biti, da z najnižjimi stroški opravimo takšno delo, ki bo dalo najboljše rezultate. To pa ni samo ugoden nakup surovin, izbira asortimana, temveč tudi več opravljenega dela za dodelavo naše preje (česanje, previjanje, dvojenje, čiščenje in parafiniranje), kar nam bo omogočal predvsem nov obrat sukalnice in nadaljnje iskanje notranjih rezerv.

Plan investicij

Plan investicij predvideva za letošnje leto 24.400.000 din sredstev, ki jih bomo zbrali z lastnimi amortizacijskimi sredstvi, delno pa tudi s posojilom naših kupcev.

V grobem lahko razdelimo plan na štiri dele.

Prvi del predstavlja plačilo anuitet za investicije (predvsem novo sukalnico), ki že obratujejo in tudi že ustvarjajo dohodek.

Drugi del predstavlja sredstva za dodatno oz. končno opremo nove sukalnice s katerimi bomo zaključili dela v tem obratu.

Tretji del predstavlja sredstva za dodatno strojno opremo za predelavo sintetične, predvsem nove vrste efektnih preji.

Četrty del predstavlja investicijo 7.500.000 din za katero nam bodo naši kupci pomagali zbrati sredstva v obliki posojil na petletno dobo. V dogovoru smo s sledečimi poslovnimi partnerji, našimi odjemalci: Tosamo iz Domžal, Dekorativno iz Ljubljane, Čateksom iz Čakovca in Svilitom iz Kamnika.

Čelotna sredstva za novo investicijo so velika. Če nam bodo uspeli dogovori s kupci za posojilo, bo o sklenitvi pogodb delavski svet še posebej sklepal.

Predvidevamo, da bomo že v naslednjem obdobju morali pričeti s štednjo sredstev za gradnjo nove predilnice, s katero bi po že sprejetem programu reševali problem odprave nočnega dela žena. Seveda pa brez znatne pomoči družbe kljub velikim sredstvom, ki jih ustvarjamo, naših načrtov ne bomo mogli uresničiti, saj bi za takšno investicijo po obstoječih cenah potrebovali že 12 milijard s din, to je približno petkratno vrednost investicijskih sredstev, ki smo jih planirali za letošnje leto.

Plan črpanja sredstev skupne porabe

Delavski svet je obravnaval in tudi sprejel plan porabe sredstev sklada skupne porabe za letošnje leto. Potrebe po teh sredstvih iz leta v leto naraščajo. DS je že na predhodnem zasedanju razporedil

iz ostanka dohodka 4.000.000 din, od lanskega leta pa je ostalo še 400.000 din. To so velika sredstva, vendar so bile potrebe še večje in jih je bilo treba reducirati.

Največ sredstev je namenjenih za odplačilo stanovanjskih posojil (910.000 din), druga velika postavka je regres za letovanje (1.121.000 din) in investicije v počitniškem domu. Ostale postavke v planu pa so namenjene za

Pred volitvami

Za nami sta dva zelo pomembna dogodka — sprejete zvezne in republiške Ustave, ki sta že objavljeni v Ur. listu SFRJ oz. SRS. Razprava o osnutku Ustav je tekla v drugi polovici lanskega leta in smo tudi v našem podjetju v širšem skupu, pa tudi na sestankih, pojasnjevali važnejša določila Ustav. Že 2. oktobra 1973 smo sprejeli v našem podjetju nov statut, pri katerem smo upoštevali nova ustavna določila oz. dopolnila k ustavi. S statutom smo na novo uredili samoupravljanje v podjetju, izvolili potrebne organe, dali temelj poslovni politiki, uredili način obveščanja in uredili še druge zadeve, ki so bistvene pomena za obstoj in razvoj podjetja. Pri tem ne smemo pozabiti še na druge akte, ki smo jih sprejeli, tako sporazum o medsebojnih razmerjih v združeni delu, ki so ga pred nedavnim sprejeli pristojni organi in podpisali izjave, da se strijajo s pravicami in obveznostmi, ki so vsebovane v sporazumu, delavci v vseh oddelkih v zadostnem številu, t. j. več kot dve tretjini vseh delavcev.

Kljub temu pa smo morali te dni sprejeti spremembe statuta, ki vsebujejo določila o volitvah delegatov v zbor združenega dela občinske skupščine, potrebno bo pa sprejeti še nekatere spremembe v najkrajšem času, ki zadevajo druge stvari.

Litijski predilec izhaja enkrat mesečno. Urejuje uredniški odbor: Branko Bizjak (glavni urednik), Albin Ankon, Martina Kralj, Marjan Sonc, Tone Štrus. List dobijo člani kolektiva in upokojenci brezplačno. Tisk in klišaji: Gorenjski tisk, Kranj

regresiranje kosila in večerje v menzi, dotacije družbeno političnim organizacijam in drugo.

Reševanje pritožb na razdelitev stanovanj

Na razdelitev stanovanj v bloku S-2 je delavski svet sprejel dve pritožbi, vendar je v obeh primerih potrdil odločitev stanovanjske komisije.

Dopolnitev pravilnika o sistemizaciji

Glede na večanje obsega poslovanja podjetja in spreminjanje narave dela v zvezi z družbenoekonomskimi spremembami je nastala po-

treba za dopolnitev obstoječega pravilnika o sistemizaciji. Delavski svet je potrdil uvedbo 7 novih delovnih mest in sicer: pomočnika direktorja kadrovskega splošnega sektorja, skladiščnika cev in embalaže, skladiščnika surovin in vodja transporta, vodja montaže strojev, vodje saldakov, referenta osnovnih sredstev ter inštruktorjev praktičnega dela.

Odobril je tudi spremembe nekaterih nazivov in razširitve delovnih mest v finančnem in komercialnem sektorju, predvsem zaradi reorganizacije.

Pod točko Razno je delavski svet obravnaval razne manjše zadeve, o katerih smo že poročali v tedenskih informacijah. M. Kralj

Kandidate za člane delegacije smo v našem podjetju te dni že predlagali na zborih delovnih ljudi, še prej pa so bili kandidati evidentirani.

V zboru združenega dela občinske skupščine bomo imeli 5 delegatskih mest. Delegacijo bomo volili v petih delovnih skupinah podjetja, tako da bomo izvolili v vsaki delovni skupini pet delegatov, skupaj 25 članov delegacije. Ta delegacija pa se ne bo udeleževala v polni sešnji seji zbora združenega dela v občinski skupščini, ampak bo šlo le pet delegatov, se pravi iz vsake delovne skupine eden. Ti delegati pa se bodo lahko menjavali. To je velika razlika od dosedanjega sistema; v obstoječem zboru proizvajalcev imamo štiri zastopnike oz. odbornike, ki ne morejo in nimajo svojih namestnikov. Delegacija se bo sama sestajala, izvolila predsednika in obravnavala svoje probleme. Potrebno bo, da bodo navzoči tudi organi upravljanja podjetja. Delegati pa bodo prenašali zaključke, sklepe, predloge delegacije na sejah zbora združenega dela. Pri tem naj omenjamo še, da bodo skupščino občine sestavljali trije zbori:

— enotni zbor združenega dela s 26 delegati, od tega jih voli pet Predilnica Litija,

— zbor krajevnih skupnosti s 23 delegati in pa še

— družbenopolitični zbor s 25 delegati.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Izboljšujemo kvaliteto naše preje

Ze dalj časa sem razmišljal, da v poljudni obliki napišem članek o kvaliteti naše preje. Pisanje o kvaliteti pa ni popolno, če ne vemo katere in koliko napak se skriva v preji.

Z uvedbo novih avtomatskih previjalnih strojev, ki so opremljeni z elektronskimi čistilci pa dokaj hitro in zanesljivo ugotovimo kakšno prejo smo proizvedli.

V isti sapi naj povem, da smo doslej največkrat prepuščali tkalcem, da so event. napake v preji odpravljali sami. Domena je, da bomo poslej prodajali elektronsko očiščeno prejo. To pa pomeni, da bodo vse večje in tudi manjše napake v preji ostale doma, čeprav o njih zelo neradi govorimo, kaj šele da bi jih priznavali — pa naj nastajajo na tej ali oni izmeni ali tehnološki enoti.

Pa bo kdo dejal: No, če imamo avtomate, pa naj oni odpravljajo naše napake!

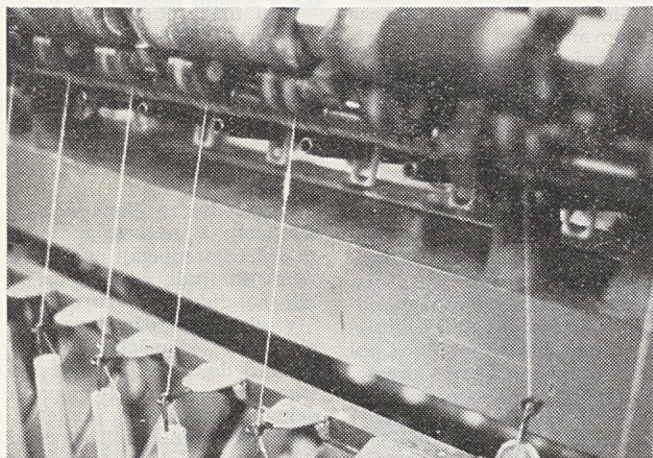
Vedeti moramo eno: ekonomičneje in ceneje je napake odpravljati, kakor odstranjevati. Preja še s tako majhnim in pravilnim vozlom, dobljena na avtomatu, je prav tako preja z napako. Če pa jih ta vsebuje prekomerno, bo tudi končni izdelek (blago) iz te preje slabe kvalitete.

Predno bi prišel na opisovanje napak, bi rad spregovoril še o nekaterih predpogojih za izdelavo kvalitetne preje:

1. Surovina — sestava in izbor mešanic. Pri surovini vemo, da smo odvisni pred-

končne faze neoporečna, o drugih fazah predelave pa bomo spregovorili kdaj drugič.

Na prstenčnih strojih bi se pomenili o sledečih problemih, ki posredno in neposredno vplivajo na kvaliteto:

Slika 1

vsem od uvoza. Smatram pa, da bi bilo včasih bolje odgovoriti se izdelavi kakšne vrste preje, kakor pa z vso silo forsirati nekaj, kar dobro vemo, da je nemogoče.

2. Vzdrževanje in nega strojev — odnos do stroja in strojnih naprav. O tem ne bi želel komentirati, želim pa da odgovori na to kdo drug, ki je temu bolj več.

3. Posluževanje strojev in čistoča strojev, kot ostalih prostorov, v katerih prebije 7 ur dnevno.

4. Delovna disciplina.

Smatram, da sem omenjene točke moral nanizati, ker si brez upoštevanja teh ne moremo predstavljati napredka v kvaliteti.

Preja je osnovni in končni izdelek naše dejavnosti. Zato bom pričel s končno fazo, to je predilnico. Pri opisovanju napak pozabljam, da jih je preja lahko že »podedovala«, od prejšnjih faz predelovanja. Za sedaj vzemimo le primer preje, ki bi prišla do

Nekaj karakterističnih napak bi rad prikazal tudi s slikovnim gradivom:

— natik

Se tako skrbno spojeno mesto pri menjavi flyerskega navitka lahko povzroči napake v preji. Če je to delo neobzirno in neodgovorno opravljeno, je to večja napaka, ki se v blagu zelo pozna, če se prej ne odstrani pri previjanju. Več takšnih napak je povod za reklamacijo (slika 1 in 2). Takšna napaka se imenuje odebeleno mesto, po naše »skozi gre celo«.

— preja v stojalu za predprejo (gater)

Pogosto se kaj radi izgovarjamo zaradi nečistoče predprejnih navitkov drug na drugega ali na čiščenje tretjin. Smatram, da je toliko prahu in raznih nečistoč v zraku, da bi bilo potrebno večkrat na izmeno čistiti predprejne navitke, pa še ne bi mogli v celoti preprečiti napak, ki nastajajo v zvezi s tem (slika 3). Pri tem nastajajo največkrat takozvana gnezda, gnide in podobno, kar tudi kviri izgled preje.

— nosilci oziroma vodila predprejnih navitkov

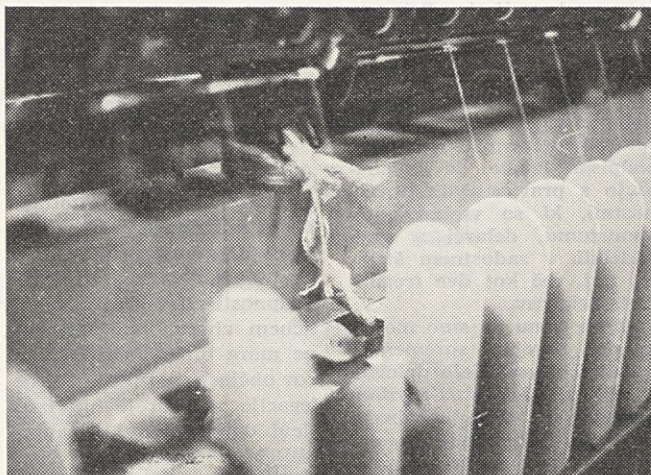
Če niso pravilno uravnani — nastavljeni, nastajajo napadni raztegi, čemur sledi odstopanje od številke, s tem pa povečanje pretrgov. Imamo pa tudi takšne primere: vodila niso dovolj spolirana, kar povzroča kosmatenje vodil, zaradi česar trpi kvaliteta. Enak primer velja tako za bombaž, kot za sintetiko. — vodilci, zadnji kot tudi sprednji.

a) zadnji: zamašeni, poškodovani, ali jih sploh ni. Vodenje preje je nekontrolirano, predpreja se zaradi tega teže vodi ali pa pogosto trga.

b) sprednji vodilci: poškodovani ali pa niso pravilno nastavljeni. Posledica je bolj kosmata preja ali prepogosti pretrgi.

c) neočiščeni vodilci, tako eni kot drugi. Ko se nabere določena količina odpadnih in sprejetih vlaken, zanese preja ali vlek stroja ta vlakna v prejo, in napaka je tu.

— obešanke. To je poglavje zase, nad katerim se velja zamisliti in to o njihovi kvaliteti, kakor tudi vzdrževanju. Slaba, poškodovana ali zabita obešanka, ima velik

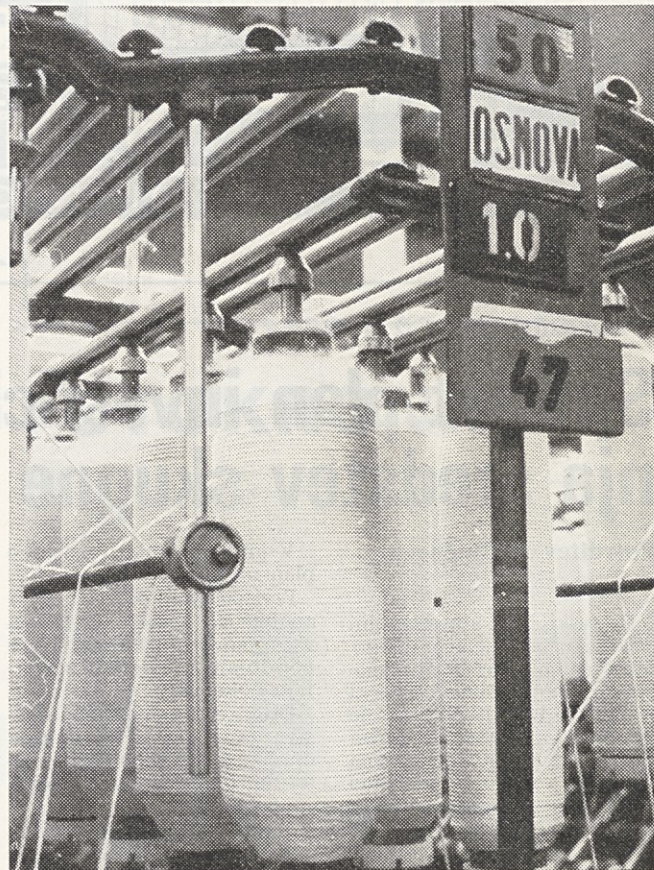

Slika 2

vpliv na kvaliteto, ker preprečuje normalno odvijanje. Posledica je odstopanje številke, zabite obešanke pa povzročajo pogoste pretrge, s

zmanjšamo z malo več pozornosti. Poškodovani valjčki namreč povzročajo napake v obliki pretrgov.

b) jermečki. Pri slabih, oguljenih jermenčkih ni mogoče dosti prihraniti, lahko pa znatno poslabšajo kvaliteto. Slabo zlepljen jermenček povzroči pri vsakem ob-

Slika 3

tem pa prezaposlenost predice (slika 4).

— raztezalo:

a) valjčki morajo biti v brezhibnem stanju. Moram pa poudariti, da še tako dobro izdelan valjček vedno ne služi svojemu namenu, temveč, da le pravilna izbira gu-

ratu napako ali pretrg (slika 5).

— čistilni valjčki: zadnji, sprednji. Zelo pereč problem je čiščenje, vzdrževanje in izgubljanje čistilnih valjčkov. O tem smo že dostikrat razpravljali na seminarjih in iz-

Slika 4

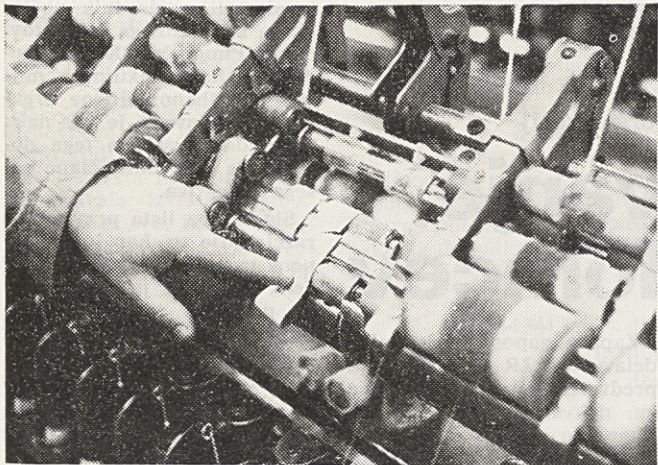
me poudarja njegovo kvaliteto. Mislim pa, da pri nas pri tako pestrem oz. raznolikem asortimentu izbira največkrat ni mogoča. Pri tem bo še čas prinesel svoje. O valjčkih sem mislil povedati še tole: zelo pogoste so poškodbe oblog z medeninasto kljukico. Ne mislim, da jih bomo v celoti odpravili, lahko pa te poškodbe občutno

menjskih sestankih. Nevrtiči, manjkajoči, neočiščeni valjčki povzročajo ogromno škodo na kvaliteti (slika 6 in 7). Ne bom preoster, če trdim, da kaj takšnega ne bi smel dopustiti nihče izmed nas, ki ima takšno ali drugačno zadolžitev v zvezi s tem.

— tekači. Pravilna izbira je osnovna postavka za nemoteno navijanje, pravilno trdo-

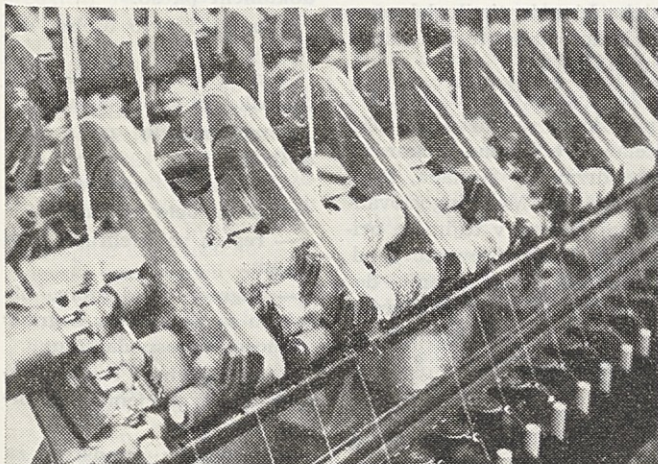
Izboljšujmo kvaliteto naše preje

to nastavka, v največji meri pa je od njega odvisno število pretrgov. Seveda pa stroji, ki daljše obdobje predelujejo eno in isto število, zahtevajo občasno menjavo zaradi obrabe tekačev.

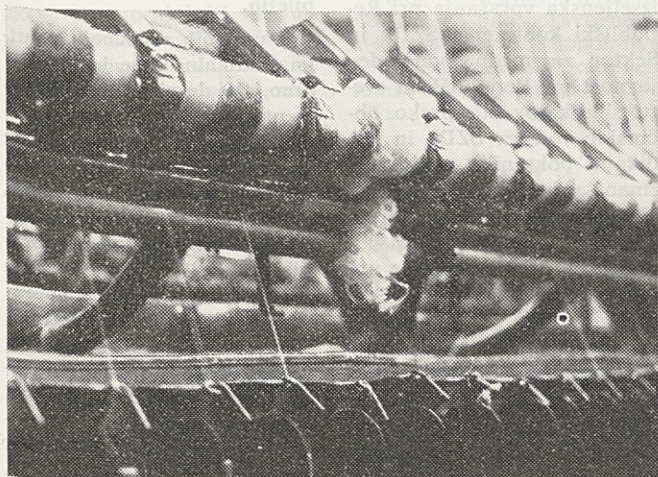
Slika 5

— navijanje in format: Pravilno navijanje, ne predolgo podvijanje (približno 30 do 50 cm), kakor tudi izkoriščen format, pravilna debelina in pravi nastavek snema, kakor tudi pravočasen snem —

Slika 6

so osnovni pogoji za večjo produktivnost previjalnih avtomatov. Tako nastavljeni avtomati, kot je vidno na slikah 8 in 9, gotovo niso osnova za takšno trditve.

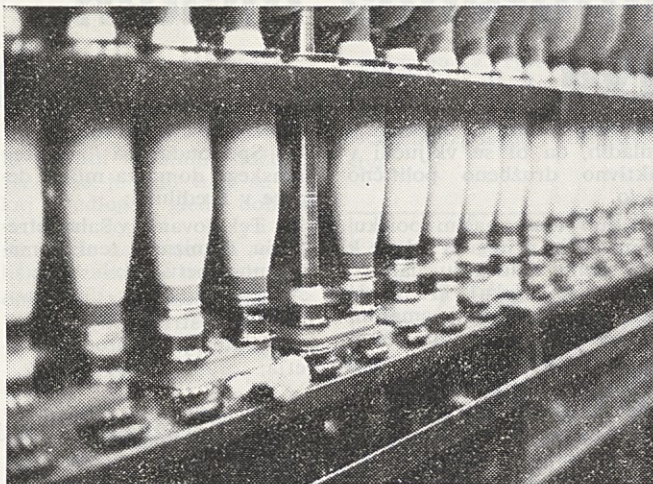
Slika 7

— sesalne naprave: pneumaticki je zelo velika pridobitev za razbremenitev predice, takšen kot je na sliki 10, pa prav gotovo ne.

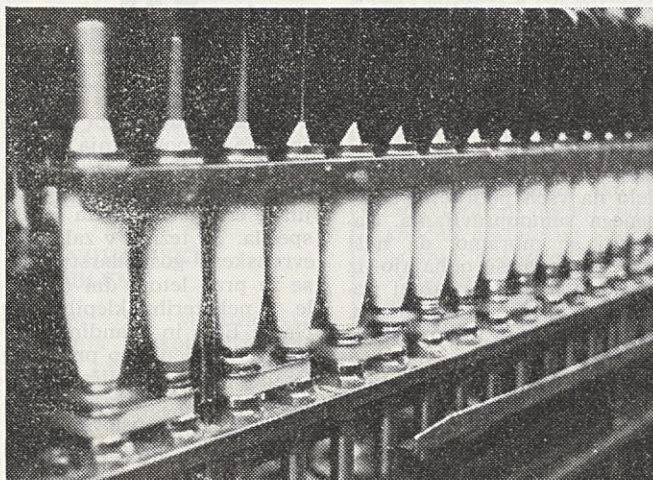
— krožeči čistilci so tudi velik pripomoček pri delu

predice, seveda, če služijo svojemu namenu. Lahko imajo zelo velik vpliv na kvaliteto. Spomnimo se večkrat reklamiranih zapredkov, kar je z uvedbo krožečih čistilcev odpadlo. Pojavlja se, da ne-

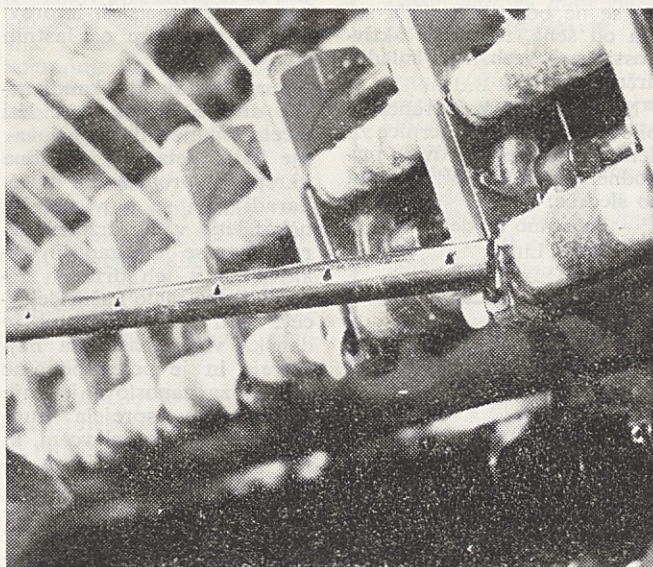
katere predice po snemu pozabijo vključiti krožeči čistilec. Če ne bo pri uporabi več pozornosti (pogosti lomi) in doslednega vključevanja, bomo kaj hitro na stari poti.

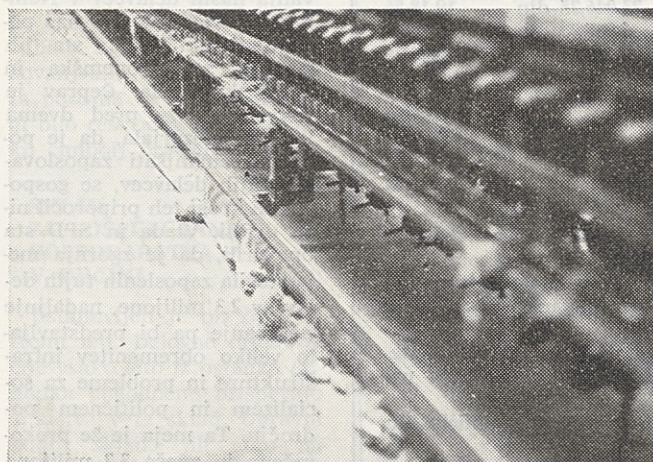
Slika 8

Slika 9

Slika 10

Slika 11

Če stroj obratuje pol ali celo eno uro brez vključenih krožečih čistilcev, se nabere na stroju toliko »fluga«, da pri ponovni vključitvi pridejo vse te nečistoče v prejo. Posledice gotovo poznate.

— lovilne mrežice. Tudi te so nekdaj služile svojemu namenu, samo ta na sliki 11 nič več, vsaj do popravila ne.

— reflektorji v oddelku sintetične. Tudi to je pridobitev za boljšo in lažjo vidljivost pri predelavi sintetične temnih barv. Samo, če tako trdovratno in zagrizeno »mižijo« kot so doslej, si s tem predice niso kaj prida opomogle (uvoz žarnic itd.).

In na koncu še nekaj o redu in čistoči. Red in čistoča prispevata k boljšemu počutju na delovnem mestu, boljši kvaliteti in večji produktivnosti. Pri nas pa ni vedno tako, izgovorov je več, od njih pa največkrat nimamo dosti.

V svojem sestavku nisem navedel vseh faktorjev, ki posredno ali neposredno vplivajo na kvaliteto. Omenil sem jih samo nekaj, saj že odprava teh lahko bistveno vpliva na izboljšanje kvalitete. Predlagam, da bi naš časopis imel stalno rubriko, v kateri bi obravnavali problematiko izboljševanja kvalitete in drugih problemov, ki nastajajo v proizvodnji.

Vsako dopolnitev tega članka v pisni ali ustni obliki in vsak premik, narejen za izboljšanje kvalitete in odpravo napak, bom smatral za dejstvo, da je sestavek našel plodna tla. V ta namen pa je bil tudi dobronamerno napisan.

PL

Pred volitvami

(Nadaljevanje s 1. strani)

Pred nami je skratka doba sila razgibanega in važnega političnega dela. Kot prva, ki je že opravljena, je izbira kandidatov, ki jih bomo volili na volitvah delegacij dne 28. marca 1974, potem splošne volitve vseh članov delegacij v krajevnih skupnostih in v kmetijski dejavnosti, ki bodo v nedeljo, dne 31. 3. 1974 in volitve v družbenopolitični zbor, ki bodo prav tako v nedeljo, dne 31. 3. 1974.

Delavski svet je imenoval volivno komisijo, ki bo v našem podjetju opravila vsa potrebna dela okrog priprav za volitve članov delegacije, potrjevala kandidatne liste za volitve članov delegacije in imenovala pet volivnih odborov, ugotavljala izid glasovanja in opravila še druge naloge, ki jih določajo predpisi. Postavljena je tudi komisija za sestavo volivnih imenikov. Volivno pravico imajo vsi delavci, ki delajo v podjetju, zato naj se vsakdo prepriča pravočasno pred volitvami, če je vpisan v volivni imenik, ki bo te dni razgrnjen oz. na vpogled v splošno kadrovskem sektorju.

A. A.

Volilna konferenca mladinskega aktiva

V Predilnici Litija je zaposlenih 309 mladih ljudi v starosti do 27 let. Od teh je komaj ena tretjina vključenih v mladinski aktiv.

9. februarja letos je imel mladinski aktiv svojo volilno konferenco. Sprejeli so program dela za leto 1974/75 in izvolili novo vodstvo.

Sekretariat MA je imel v pretekli mandatni dobi 12 sej. Na njih je razpravljal o problemih mladih delavcev v podjetju in jih vsaj delno skušal tudi reševati. Skušali smo se vključevati v delo samoupravnih organov podjetja, ter pri nekaterih akcijah sodelovali tudi z Občinsko konferenco ZMS. Naši mladinci so se udeležili pohoda po partizanskih poteh v Zadobrovo in Veliko Stango. Naš aktiv je organiziral izlet in tovariško srečanje z mladino delovnih organizacij Tekstilne tovarne Maribor in TAM Maribor. Kljub temu, da je bilo to organizirano na stroške mladinskega aktiva, se mladi kljub temu izleta niso udeležili v takšnem številu kot smo pričakovali.

V sodelovanju z Delavsko univerzo Litija smo uspeli, da se je pri Delavski univerzi vpisalo v šolo za odrasle in jo zaključilo 36 mladincev, ki so si pridobili popolno osemletko. Zavedamo se namreč, da mora delovni človek imeti tudi znanje, da se lahko vključuje v samoupravljanje v svoji delovni organizaciji in sledi drugim političnim in gospodarskim procesom.

V Predilnici Litija je še vedno zaposlenih okrog 80 mladih, ki nimajo zaključene osnovne šole, zato bi bilo nujno, da se tem ljudem omogoči šolanje.

Na našo pobudo je bila ustanovljena planinska sekcija. Tako smo poskušali na več

načinov zbuditi zanimanje mladih, da bi se vključili v aktivno družbeno politično delo.

Kljub vsem našim poizkusom, da bi pritegnili mlade k aktivnemu delovanju, nam to ni uspelo. Nekaj krivde je prav gotovo tudi v premajhni zavzetosti vodstva mladinskega aktiva, še več pa na vseh mladih, ki nikakor ne pokažejo volje do te oblike dela.

V bodoče bo treba mladim prikazati nujno po takšnem delu. Če se spomnimo naše bližnje preteklosti, to je naše revolucije, lahko ugotovimo, kolikšen del k temu je prispevala prav takratna mladina. Če bi se vsaj malo zgledovali po njih, bi bilo delo današnje mladine prav gotovo bolj pestro in bogato. Če bi se zavedali, da gradimo zase, za naš boljši jutrišnji dan, bi se morali bolj kot doslej vključiti v delo na vseh področjih družbenega samoupravljanja. Zavedati se moramo, da naši starejši tovariši odhajajo iz dneva v dan v zaslužen pokoj in da je vrsta na mladih, da prevzamemo njihove naloge in odgovornosti, tako na delovnih mestih, kakor tudi v samoupravnih organih in družbeno političnih organizacijah.

Vsa določila nove ustave, dokumenti, ki jih bodo sprejeli na kongresih Zveze komunistov Jugoslavije in Slovenije, se ne bodo uresničila sama od sebe, temveč z aktivnostjo nas vseh, tudi mladih državljanov.

Na omenjeni konferenci so bile izdelane tudi smernice za delo mladinskega aktiva v prihodnem obdobju. V glavnem so sledeče:

— Pojačano sodelovanje z ObK ZMS Litija;

— Izobraževanje mladih;

— Spodbuda za graditev samskega doma za mlade delavce v Predilnici;

— Tekmovanje v šahu, strelnjanju, namiznem tenisu, mallem nogometu itd.;

— Sodelovanje z mladino Lesne industrije Litija;

— Ekскурzije v sorodna podjetja;

Predlog družbenopolitičnih organizacij

Zaposlovanje naših zdomcev

V zahodni Evropi so zelo občutne tendence za zmanjševanje zaposlovanja tujih delavcev, k čemur prispevajo znane gospodarske težave, ki jih je energetska kriza še pospešila. Te težnje v zahodnoevropskem gospodarstvu so se že pred letom dni odrazile v nekaterih sklepih vlad članic EGS in skandinavskih držav. V sklepih so predvideli ukrepe za izboljšanje gospodarskega položaja in za omejevanje zaposlovanja tujih delavcev, ker menijo, da nadaljni gospodarski razvoj ne bi smel biti še naprej v tolikšni meri odvisen od zaposlovanja tuje delovne sile in uvoza energetskih virov. Temveč predvsem od lastnih zmogljivosti.

Znano je, da so skandinavske države že pred več leti začele omejevanje zaposlovanje tujih delavcev, podobne ukrepe je sprejela tudi Švica. Zaradi tega se je v zadnjih nekaj letih v teh državah zaradi tega se je v zadnjih nekaj letih v teh državah zaposlilo zelo malo naših delavcev. Med temi državami je danska vlada nastopila najostreje in je poleg popolne zapore za zaposlovanje tuje delovne sile sprejela tudi sklep, da tistim delavcem, ki jim poteče dovoljenje za bivanje, le teh ne bodo več podaljševali. Ukrep danske vlade bo prizadel približno sedem tisoč jugoslovanskih delavcev.

Zaradi pretežnega zaposlovanja naših delavcev v Nemčiji in Avstriji so za nas pomembni ukrepi, ki sta jih sprejeli zahodnonemška in avstrijska vlada. Čeprav je vlada ZRN že pred dvema letoma opozarjala, da je potrebno zmanjšati zaposlovanje tujih delavcev, se gospodarski krogi teh priporočil niso držali. Vlada in SPD sta opozorili, da je zgornja meja števila zaposlenih tujih delavcev 2,3 milijone, nadaljnje povečanje pa bi predstavljalo veliko obremenitev infrastrukture in probleme za socializem in političnem področju. Ta meja je že prekoračena in znaša 3,2 milijona tujih delavcev.

— Daljša naloga aktiva je tudi, da se pristopi k akciji za gradnjo kopalnega bazena v Litiji, skupno z drugimi organizacijami in podjetji.

Ta program se lahko še dopolnjuje s predlogi ostalih mladincev in mladink, ki so zaposleni v podjetju.

Na volilni konferenci mladinskega aktiva je bil izvoljen 19 članski sekretariat, za predsednika mladinskega aktiva pa Törner Cvetka, za namestnika Pajer Venca, za sekretarja Senica Majda in za blagajnika Baš Mijsa.

Franc Mali

Sindikalna lista

Izvršni odbor Osnovne organizacije sindikata je s predstavniki ZK, mladine in samoupravnih organov našega kolektiva na zadnji februarjski seji med drugim razpravljal tudi o osnutku sindikalne liste. V tej razpravi je sodeloval tudi predsednik občinskega sindikalnega sveta tov. Stane Pungercar. Ker je sindikalna lista dokument najširše družbenopolitične organizacije delavcev, je bila naša želja, da z vsebino tega dokumenta seznanimo člane našega kolektiva.

Sindikalna lista pravzaprav razčlenjuje to, kar je zapisano v ustavi glede združenega dela. Ta lista je dokument, ki ustvarja enako startno osnovo za vsakega delavca posebej in za vsako delovno organizacijo ne glede na to, ali so zanj zunanji pogoji ugodni ali ne. V tem dokumentu gre za zmanjševanje neopravičenih razlik. Gre za pravice delavcev kot posameznikov, ki so življenjskega pomena za njihovo delo in njihov osebni razvoj in jih že novosprejeta ustava opredeljuje v svojih določilih.

Najvažnejša vprašanja, ki jih konkretno obravnava ta dokument pa so:

— najvišji neto osebni dohodek;

— nadomestilo osebnega dohodka za čas bolezni;

— nadomestilo za ločeno življenje;

— povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela;

— regres za prehrano med delom;

— nagrade študentom, dijakom za prakso ter nagrade učencem v gospodarstvu;

— odškodnina racionalizatorjem, novatorjem in avtorjem izboljšav;

— namenska sredstva za stanovanjsko gradnjo;

— izobraževanje;

— oblikovanje sredstev sklada skupne porabe;

— regres za letni dopust;

— solidarnostne pomoči;

— odpravnina;

— nagrade ob delovnih jubilejih.

V uvodnih določbah osnutka sindikalne liste je tudi rečeno, da določbe tega dokumenta postanejo obvezne za udeležence samoupravnih sporazumov šele, ko bodo — z zavzemanjem sindikalnih organizacij in drugih udeležencev samoupravnega sporazumevanja — postale sestavni del samoupravnih sporazumov delovnih organizacij o merilih za razporejanje dohodka in delitev osebnih dohodkov. V tem primeru veljajo za nespoštovanje teh določb sankcije, ki jih določa samoupravni sporazum.

V. B.

Poročilo o izdajanju glasila Litijski predilec v letu 1973

V letu 1973 je izšlo 12 števil našega glasila v skupni nakladi 19.250 izvodov. Posamezna številka pa je izšla v povprečni nakladi 1.604 izvodov.

Glasilo prejemajo vsi člani kolektiva in povprečno 400 upokoencev brezplačno.

Stroški izdajanja glasila so bili naslednji:

Stroški tiskanja	93.067,40 din	77,44 %
Neto honorarji	23.046,75 din	19,18 %
Prispevki od honorarjev	4.067,05 din	3,38 %
Skupaj	120.181,20 din	100,00 %

Stroški oziroma cena za en izvod:

Stroški tiskanja	4,83 din
Neto honorarji	1,20 din
Prispevki od honorarjev	0,21 din
Skupaj	6,24 din

Uredniški odbor je štel šest članov, in sicer:

Ankon Albin, Kralj Martina, Cvetežar Gusti, Keržan Vinko, Majcen Milan, Bizjak Branko.

Pri delu uredniškega odbora je v I. polletju redno sodeloval referent za tisk in propagando tov. Štrus Tone.

Uredniški odbor se je sestel pred izdajo vsake številke in na svojih sejah okvirno določal vsebino naslednje številke.

V preteklem letu je v glasilu s prispevki sodelovalo 26 članov kolektiva.

3. zasedanje DS 13. 2. 1974

Obširen dnevni red

S tretjim zasedanjem je novi delavski svet že krepko zastavil delo. Štirinajst točk dnevnega reda, od katerih bi marsikatera zaslužila posamično obravnavo, je bilo vzrok, da je zasedanje trajalo cele štiri ure intenzivnega in naporega dela. Odložiti na poznejši datum ni bilo ničesar mogoče, saj sta v presledku 14 dni sledili še dve zasedanji.

ZAKLJUČNI OBRACUNI

K zaključnim obračunom poslovnega leta lahko prištevamo tudi inventurni elaborat. Tega sta na skupni seji obravnavala izvršilni odbor in delavski svet in ugotovila, da se dejansko stanje sredstev v podjetju ujema s knjiž-

nim. Odobrila sta tudi knjiženje malenkostnih inventurnih razlik v breme izrednih dohodkov oz. izdatkov, ter odpis iztrošenih osnovnih sredstev.

Delavski svet je odobril tudi razdelitev ugotovljenega ostanka dohodka za leto 1973, in sicer

ostanek dohodka	14.344.568.— din
— za kritje izgube menze	33.897,08 din
— za sredstva rezerv	1.296.926.— din
— za poslovni sklad	7.497.625,36 din
— za skupno porabo	4.000.000.— din
— za družbene službe	1.515.000.— din

VISOKE AMORTIZACIJSKE STOPNJE

Delavski svet vsako leto na začetku leta določi višino amortizacijskih stopenj za posamezne skupine osnovnih sredstev. Na osnovi teh se med letom obračunava amortizacija, to so sredstva, ki se lahko že med letom koristijo za investicije in niso obdavčena. Glede na to, da ima naše podjetje veliko zastarelega strojnega parka, na drugi strani pa glede na dosežene poslovne rezultate zadnjih let možnost, da postavi visoke stopnje amortizacije — je delavski svet določil za letos enake stopnje amortizacije kot za preteklo leto, to je v povprečju 19,5%. Ker bo letos med letom aktivirana še končana investicija sukalnice, bomo zbrali na osnovi določenih stopenj 23.765.000 din amortizacijskih sredstev.

DRUŽBENA PREHRANA

Zaradi znatne podražitve prehrabnenih artiklov in izgube menze v preteklem letu, je delavski svet na osnovi predloženih kalkulacij in predloga Komisije za družbeno prehrano določil, da od 1. marca dalje veljajo za člane kolektiva, njihove najožje svojce in naše upokojeence sledeče cene:

— kosilo	10,00 din
— večerja	5,50 din
— topli obrok	2,00 din
— sendviči (vse vrste)	1,00 din
— brezalkoholne pijače se prodajajo po nabavni ceni s pribitkom kala.	

Razliko v ceni krije podjetje: za topli obrok po določilih samoupravnega sporazuma iz materialnih stroškov, za ostale obroke pa iz sredstev skupne porabe.

lo in tudi v ostalih službah. Iznešeno je bilo tudi še nekaj predlogov glede dolžine rednega dopusta, ki pa jih zaradi še nesprejetega republiškega zakona o medsebojnih razmerjih ni mogoče upoštevati v našem sporazumu.

DELEGATI ZA TIS

Temeljna izobraževalna skupnost občine Litija se bo na novo organizirala v skladu z ustavnimi načeli, tako da se ustanovi s samoupravnim sporazumom, ustanoviteljice pa so vse zainteresirane delovne organizacije in skupnosti. Namesto dosedanjega predstavnika v tem organu je delavski svet izvolil 5 kandidatov, ki bodo zastopali podjetje v skupščini TIS: Zofijo Rupnik, Sonjo Pavliha, Milico Penčur, Ano Omerzu in Demetra Nastrana.

STANOVANJSKI PROBLEMI

Odbor za stanovanjska vprašanja je kot prvo delo opravil razdelitev stanovanjskih kreditov. »Na osnovi pravilnika, navodil prejšnje komisije in svoji najboljši presoji«, kot je rekel predsednik odbora. Za 63,9 milij., kolikor so jih imeli na razpolago za delitev, se je prijavilo 60 članov kolektiva, ki so prosili za 263 milij. S din posojila, ki bi ga porabili za novogradnje in za popravilo stanovanjskih hiš. Odbor je imel zahtevno delo in tudi še nobenih izkušenj. Devet pritožiteljev in prejemniki posojila so imeli možnost na DS osvetliti svoje stanovanjske probleme in oceniti tudi delo novega odbora. DS je le v dveh primerih spremenil odločitve stanovanjskega odbora ter dal nekatera priporočila.

Priporočilo je dal tudi za predstoječo delitev stanovanj v blokih S-2 in S-3 na Rozmanovem trgu, in sicer predvsem naj se ne upošteva prošnja za preseljevanje iz novega v novo oz. iz enakovrednega v enakovredno stanovanje. Odboru pa je za to delitev odredil v pomoč še 4 člane DS. V bodoče naj si člani odbora ogledajo čimveč stanovanjskih razmer prosilcev za posojila in stanovanja, da bi bilo reševanje prošenj lahko čimbolj pravično.

SKLAD ZA POSPEŠEVANJE GOSPODARSTVA V OBČINI

Ustanovljen je bil že pred tremi leti. Delovne organizacije vsako leto iz ostanka dohodka pogodbeno prispevajo sredstva v ta sklad. Upravni odbor sklada jih nato na osnovi prijav delovnih organizacij razporeja kot posoji-

lo za hitrejši razvoj gospodarstva v občini. Iz teh sredstev je bila sofinancirana že separacija v Hotiču, novogradnja v Lesni industriji in tudi naše podjetje si je že začasno izposodilo ta sredstva.

Na osnovi sklepa DS bo letos prispevalo naše podjetje v ta sklad 300.000 din, s čimer bomo podprli solidarnost delovnih organizacij za čimhitrejši in uspešnejši razvoj gospodarstva v občini.

M. Kralj

Odločanje v mejah

Delavsko samoupravljanje je z ustavo določena pravica. Vendar pa ima vsaka pravica tudi svoje meje, svoje okvirje. Ob te okvirje pa se pri sprejemanju samoupravnih odločitev kar pogosto zaletavamo. Opravičeno in neopravičeno, s kakršnega stališča jih pač jemljemo.

Zvezna skupščina, zvezni izvršni svet, republiška skupščina in republiški izvršni svet so najvišji organi (v katere smo volili predstavnike), ki sprejemajo zakone. Sporazumi, ki jih sprejemajo skupine podpisnic bodisi po panogah ali po področjih in v soglasju s sindikati, so tudi neke vrste zakon, ki ga moramo spoštovati. Občinska skupščina, v kateri nas predstavljajo voljeni delegati podjetja in delegati s terena, kjer stanujemo, prav tako sprejema odločitve, ki veljajo kot zakon. Z referendumom smo izglasovali še samopri-spevek za šolstvo. Tudi to je odlok, na katerega višino samoupravni organi podjetja nimajo več vpliva. In končno pridejo na vrsto pristojnosti samoupravnih organov v podjetju. Sprejeti poslovnik, sporazum o medsebojnih razmerjih in razni pravilniki, ki jih sprejemamo vsi člani kolektiva, so za poslovanje v podjetju prav tako zakon.

Če gledamo s stališča podjetja, so prenekatere obveznosti že uzakonjene. Pri delitvi dohodka smo ugotavljali, da je precejšen del ustvarjenega dohodka že z zakonom razporejenega, samostojno smo odločali lahko le o dobrih dveh tretjinah delitve ostanka dohodka.

Pri delitvi osebnih dohodkov smo s sporazumom vezani tako glede višine sredstev za osebne dohodke, kakor tudi na meje najvišjega in najnižjega osebnega dohodka. Presežki so visoko obdavčeni.

V zadnjem času smo precej razpravljali o dolžini rednih letnih dopustov. Naše starejše delavke, ki jim pripada po našem Sporazumu o medsebojnih razmerjih dodatna dva dni dopusta za nočno delo kot poseben pogoj dela — tega ne morejo izkoristiti ker zakon predvideva največ 30 delovnih dni dopusta, toliko pa ga pripada mnogim že za delovno dobo. Mlajše od 18 let tudi ščiti zakon s 7 dnevi dodatnega dopusta. Vse to je bilo vzrok za nekatera trenja v podjetju, čeprav sami lahko odločamo le v notranjih okvirih zakonskih določil.

Se vedno smo dostikrat mnenja, da bi bila krepka denarna kazen najboljši ukrep za kar številne disciplinske prestopke v podjetju. Vendar je ta z zakonom ukinjena in naš Odbor za obravnavanje odgovornosti delavcev lahko postopa le s »časnimi« ukrepi.

Problem cen nas žuli že vsa leta. Toda te so na žalost še vedno administrativno določene in mi (tekstilci še posebno) lahko gospodarimo kot najbolje vemo in znamo.

Zakoni so zakoni, nobena družba ne more brez njih. Tega se moramo zavedati tudi samoupravljavci, ki kar prepogosto izgubljamno preveč dragocenega časa za razpravo o stvareh, ki jih ne moremo samolastno spremeniti. Niti samoupravni organi, še manj pa vodilni delavci podjetja, ki so le izvrševalci zakonov in sklepov samoupravnih organov — po drugi strani pa kazensko odgovorni za dosledno spoštovanje zakonov, sklepov, sporazumov in predpisov. In prvi, ki bi jih morali v doslednem poslovanju podpirati in to tudi kontrolirati, so samoupravni organi podjetja.

Kljub vsemogočim predpisom pa ostaja v pristojnosti podjetja in njegovih samoupravnih organov še mnogo odločitev, ki lahko bistveno vplivajo na uspešnost poslovanja in na počutje članov kolektiva. Lahko rečemo, da smo v našem podjetju prav v teh mejah doslej veliko storili, čemur v prid govori uspešen razvoj podjetja, dobri osebni dohodki in lahko rečemo skoraj najvišji standard med jugoslovanskimi tekstilci. Takšno pot smo tudi dolžni nadaljevati.

Vpliv sindikatov na sistem nagrajevanja v SSSR

Vsaka sindikalna organizacija, oziroma njen organ, v mejah pristojnosti rešuje skupno z odgovarjajočim organom vprašanja nagrajevanja. Med drugim sindikati sodelujejo pri planiranju zviševanja osebnih dohodkov za naslednje leto, kakor tudi za naslednjo petletko. Nadalje sindikati sodelujejo pri reguliranju nivoja osebnih dohodkov po vrstah industrije, med posameznimi kategorijami delavcev in po rejonih v SZ. Sindikati sodelujejo tudi pri določanju tarifnih postavk delavcev in plačilnih razredov uslužbencev. Sodelujejo pa tudi pri oblikovanju premijskega sistema. Predlogi pri vseh teh vprašanjih nagrajevanja se dostavljajo vladi. Pri razreševanju predlogov o na-

— sklad za socialno-kulturne akcije in stanovajsko izgradnjo

— sklad razvoja proizvodnje.

Ti skladi podjetja ne omogočajo samo povečanja nivoja osebnih dohodkov na račun sklada materialnega stimuliranja, temveč rešujejo še niz drugih vprašanj socialnega značaja, tako tekočih, kakor tudi prespektivnih.

Sklad materialnega stimuliranja

Sredstva sklada materialnega stimuliranja se uporabljajo za sledeče namene:

— za premiranje delavcev, inženirsko tehničnega kadra, uslužbencev in drugih kategorij delavcev, katerim pripa-

Sklad razvoja proizvodnje

Sredstva tega sklada se uporabljajo za vzdrževanje, izpopolnjevanje in napredek proizvodnje.

Trošenje skladov za materialno stimuliranje in potrjevanje predračuna trošenja teh skladov, opravlja administracija podjetja skupaj z najvišjim sindikalnim organom v podjetju (FZMK). O projektih predračuna pa predhodno razpravljajo na stalnih proizvodnih posvetovanjih ali delavskih zborih.

Sklad materialnega stimuliranja je eden važnih izvorov za povečevanje povprečnih osebnih dohodkov. V pretekli petletki je približno ena tretjina porasta povprečnih osebnih dohodkov v industriji bila izplačana iz naslova sklada materialnega stimuliranja.

V Sovjetski zvezi regulira osebne dohodke država. Sovjetski sindikati aktivno sodelujejo pri reguliranju osebnih dohodkov. Najvažnejše odločbe o vprašanjih nagrajevanja izdajajo skupno centralni komite Komunistične partije Sovjetske zveze, svet ministrov SZ in VCSPS (najvišji sindikalni organ).

Sindikati aktivno sodelujejo pri uresničevanju partijske linije, ki se zavzema za to, da bi bil zagotovljen stalen porast osebnih dohodkov delavcev in uslužbencev na osnovi povečevanja produktivnosti družbenega dela.

XXIV kongres Komunistične partije SZ je med drugim postavil kot glavno nalogo devete petletke bistveno povečanje materialnega in kulturnega nivoja življenja državljanov za obdobje 1971-1975 in je bil izdelan v sodelovanju sindikatov. Predvideva pa sledeče mere:

— ukinitve davka na osebne dohodke delavcev in uslužbencev, katerih mesečni osebni dohodki znašajo 70 in manj rubljev ter zmanjšanje davčnih stopenj za mesečne osebne dohodke od 70 do 90 rubljev;

— dodatna doplačila delavcem in uslužbencem, ki delajo v nočnih izmenah;

— postopno povečanje osebnih dohodkov delavcem in uslužbencem, ki delajo v oddaljenih rejonih države z uvedbo in povečanjem rejonjskih koeficientov.

V sistemu ukrepov za povečanje materialnega blagostanja sovjetskih državljanov v deveti petletki zavzemajo zelo važno mesto mere za poplavljanje nagrajevanja.

Na kraju bi bil za bralce mogoče zanimiv še tabelarični pregled povprečnih mesečnih osebnih dohodkov delavcev in uslužbencev — da bi si laže predstavljali kako so se gibali povprečni mesečni osebni dohodki v raznih obdobjih, med raznimi skupami delavcev in uslužbencev.

Mesečni osebni dohodki delavcev in uslužbencev za obdobje 1960—1971

GRUPA	1960	1965	1970	1971
	Rubljev			
Industrija				
— delavci	89,9	101,7	130,6	135,4
— inženirji in tehniki	135,7	148,4	178,0	181,6
— uslužbenci	73,8	85,8	111,6	114,4
Kmetijstvo	55,2	75,0	101,0	106,3
Promet	87,0	106,0	136,7	144,0
Gradbeništvo	93,0	111,9	149,9	154,4
Trgovina	58,9	75,2	95,1	96,9
Komunalna dejavnost	57,7	72,0	94,5	96,8
Zdravstvo	58,9	79,0	92,0	92,9
Kultura in prosveta	69,9	93,6	105,8	107,4
Umetnost	63,7	78,2	94,8	96,4
Znanost	105,3	116,8	136,8	140,9
Državni organi in družbene organizacije	86,4	105,9	122,2	123,8

Vojko Bizjak

Ivanovo je glavno mesto Ivanovske oblasti

grajevanju delavcev in uslužbencev, izhajajo sindikati iz načela: enake osebne dohodka za enako delo, neodvisno od rasti, spola, rasne in nacionalne pripadnosti.

Vsa vprašanja v zvezi z nagrajevanjem se rešujejo v vladi, s sodelovanjem VCSPS (vseveznega centralnega sveta sovjetskih sindikatov, t. j. najvišjega sindikalnega organa). Vse odločitve pa se usvojijo samo s soglasnostjo tega najvišjega organa sovjetskih sindikatov. O najvažnejših odločitvah nagrajevanja odločata vlada in VCSPS skupno. Ministrstva, sveti ministrov zveznih republik, vodilni uslužbenci podjetij in ustanov pa odločajo o nagrajevanju samo skupno ali s soglasjem odgovarjajočega sindikalnega organa. Odločitve, ki so sprejete brez soglasja sindikata so nezakonite in neveljavne.

Sovjetski sindikati posvečajo mnogo časa tudi vsakodnevni kontroli administracije. Vsakodnevno ugotavljajo kako se spoštujejo dogovori o nagrajevanju in, ali se delavci, ki so pridobili višjo kvalifikacijo, pravočasno premeščajo z nižje ocenjenih delovnih mest na višje ocenjena.

SKLADI PODJETIJ

Ko podjetje poravnava svoje obveznosti do družbe, porazdeli preostanek sredstev v sledeče sklade:

— sklad materialnega stimuliranja

da premija po ustaljenih premijskih predpisih;

— za enkratno stimulacijo delavcev, inženirjev in tehnikov, uslužbencev in drugih kategorij delavcev, ki so se posebno izkazali pri reševanju posebno težkih proizvodnih nalog;

— za izplačilo nagrad delavcem, inženirjem in tehnikom in drugim kategorijam delavcev za ugodne rezultate podjetja tekom leta (13. plača);

— za premiranje delavcev, katerim pripada premija po razglasitvi rezultatov socialističnega tekmovanja;

— za delitev nekaterih pomoči delavcem v podjetju in drugo.

Sklad za socialno kulturne akcije in stanovajsko izgradnjo

Ta sredstva se uporabljajo za

— za novogradnje

— za popravila stanovanjskih zgradb

— za otroške vrtce

— za pionirske domove

— za menze

— za zdravstvene ustanove

— za razne klube

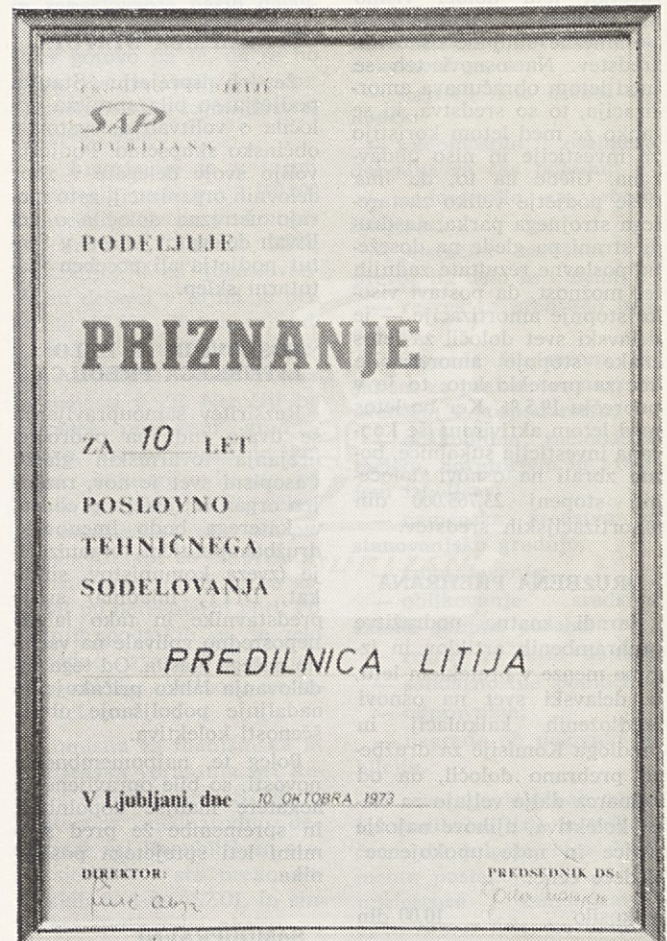
— za sanatorije

— za počitniške domove

— za razne športne objekte in drugo.

Sredstva tega sklada se uporabljajo tudi za nabavo zdravil, za zdravljenje v zdraviliščih in sanatorijih, za dodatno hrano otrok v predšolskih ustanovah, za pocenitev hrane v tovarniških menzah in druge potrebe kolektivov.

Še eno priznanje

Tokrat SAP Ljubljana za 10 let poslovno-tehničnega sodelovanja

Ne, kar mora, kar more, to mož je storiti dolžan!

Predstavljamo vam

Ani Povše

V oddelku za obračun osebnih dohodkov je temperatura v prvi polovici meseca najbrž nekoliko višja. Če še tako pripravijo delo, ga nikoli ne morejo toliko, da ne bi bilo treba potem, ko je znan indeks, zelo hiteti. Hiteti pri številkah pa je

ugotavljamo učinke posameznikov, ki delajo v normah in obračunamo še preostalo bolniško. To mora biti opravljeno do šestega. Obračun bolezni takrat oddamo v kontrolo Zavodu za zdravstveno zavarovanje. Preostali čas, to je do dese-

nevarno. Lahko se zgodi napaka, številke pa tu predstavljajo denar.

Ani Povšetova je pred tremi leti prevzela vodstvo oddelka. Povprašala sem jo, kako je s temi stvarmi.

»Na žalost so tudi vsi prazniki na začetku ali koncu meseca, kar nam hodi močno narobe. Kajti dela ne moremo skrajšati niti za en dan. Vse je treba nadomestiti popoldne.

Vnaprej vnesemo lahko v obračunske liste med mesecem le odbitke, to je posojila in druge obveznosti naših delavcev in nekaj obračunov nadomestil za bolezenske izostanke, veliko nakazil iz Zdravstvenega doma pa dobimo šele konec meseca.«

In kako začne »dirka po prvem«?

»Najprej seštejemo ure po dnevnikih posameznih oddelkov, na osnovi katerih v biroju, skupaj s podatki o produkciji, izračunajo indeks. Medtem, ko biro opravlja svoje delo, me s strojnih kartic

»Ne vedno obzirno, čeprav se vsakdo zdor dela, lahko tudi zmoti. Večino svojih napak pa bi odkrile še same kasneje v mesecu, pri knjiženju v osebne kartone.«

To delo vam torej preostane za drugo polovico meseca?

»Tudi to, priprava za naslednji obračun, in še knjiženje ogromnega števila posojil različnih podjetij. Samo Mercatorju nakažemo mesečno preko 5 milij. starih dinarjev, vsa ostala posojila pa več kot tridesetim podjetjem in bankam po vsej državi. Vsak teden se na novo zadolži najmanj deset članov kolektiva, od enoletnega, dvoletnega, do dolgoročnega posojila. Posojila nam dajo veliko dodatnega dela.«

Se zaradi tega jezite?

»Kaj bi se, to spada k našemu delu.«

So to edine težave pri vašem delu?

»Precej dela je tudi z izstavljanjem raznih potrdil o osebnih dohodkih, ker so vse dajatve odvisne od višine dohodkov (preživnina, plačila varstva v vrtcih, višina študentske in upravičenosti do otroškega dodatka).«

Kakšno mnenje imate o dnevnem neto obračunu osebnih dohodkov na strojnih karticah že v oddelkih, kar ponekod pri nas že poskušajo?

»Ne vem, če je toliko vredno, kot si predstavljamo. Primerjati je mogoče le dan z dnevom, vendar je to brez vseh dodatkov (na primer v predpordilnici) kot so: za staž, za nočno delo, za

nadure, nadomestilo za bolezen in podobno, kar predstavlja precejšen znesek. Večini pa končni znesek največ pomeni.«

Osebnih dohodkov zadnje leto dvigate in izplačujete isti dan. Je to bolje?

»Bolje in predvsem varneje. Za štetje sicer dobimo pomoč iz drugih oddelkov, zato pa denar še isti dan oddamo. Toliko denarja ni bilo varno hraniti v podjetju.«

Zasluzkov prav tako po novem ne delite več v oddelkih?

»Tudi to je bilo nevarno. Sama ženska z več milijoni v naročju je prej prenašala plače po tovarni, podnevi ali ponoči.«

Omenila je da večina, predvsem delavk, zaposlenih na nočni izmeni pride po denar že popoldne, ker ga nerade nosijo domov ponoči. Za izplačilo na nočni izmeni ostane le še nekaj kuvert, zaradi katerih morata priti zvečer nazaj dve izplačevalki za tri ure.

Skoraj bi ne prišli čisto do njenega dela. Priznam, da vseh vrst obračunov, kolikor jih je našta kot njeno delo, nisem popolnoma razumela, zato najbrž tudi vseh nisem zabeležila. V glavnem pa sestavlja rekapitulacije osebnih dohodkov in prispevkov iz plačilnih list, zbir ur in zaslužkov po posameznih ekonomskih enotah za nadaljne obračune v ostalih oddelkih, zbir prispevkov, ki jih plačujejo posamezniki in podjetje in še precej raznoraznih vrst poročil o osebnih dohodkih za potrebe pod-

jetja in Zavoda za statistiko in seveda vodi delo oddelka. Skratka: same številke in — denar.

Vodenje sredstev »socialnega fonda« je tudi vaše delo?

»Jaz sem, kot vse drugo delo, tudi to podedovala od moje predhodnice. Mogoče res to delo nekako spada v naš oddelk že zaradi tega, ker poznamo vse ljudi, predvsem koliko časa je kdo zaposlen, njihove zadolžitve in odhode iz podjetja. Je pa s tem denarjem kar precej dela. Tako za vlagatelje, kot za posojilomalce vodim kartoteko.«

Približno koliko denarja ima socialni fond?

»Okrog 24 do 25 milijonov starih dinarjev. Posebno boljša plača se močno pozna na prilivu denarja. Sicer pa mesečno vložijo člani kolektiva približno tri do štiri milijone, prav toliko pa si jih tudi sposodijo.«

Lahko ocenite za kakšne namene se ta denar največ hrani ali izposoja?

»Mislim, da se hrani največ za dopuste, moškimi pa včasih predstavlja tudi »črni fond«.

Ani Povšetova pa je tudi mamica, žena in gospodinja, kot toliko drugih v njenih letih. Njen delovni dan je razpet med vrtcem, službo in domom, s polno drobnih opravkov po delovnem času. Za osebna naganjenja nima veliko časa. Zvečer, ko njeni deklici zaspita in ko pospravi in pripravi vse potrebno za naslednji dan, pa si redno utrga še kratek čas za knjigo ali časopis. M. Kralj

Kadrovske vesti

PRISLI V MESECU FEBRUARJU 1974

1. 2. 1974 Požek Anton
1. 2. 1974 Topalovič Šehiza
1. 2. 1974 Markec Ivan
5. 2. 1974 Oblak Peter
11. 2. 1974 Sitar Marija
11. 2. 1974 Mihelčič Marija
11. 2. 1974 Đuranovič Radojka
11. 2. 1974 Kamin Tinka
11. 2. 1974 Černe Angelca
11. 2. 1974 Lesjak Andrej
13. 2. 1974 Privšek Jožef
18. 2. 1974 Garantini Jože

Šmartno, Ustje 3
Breg 26
Marokova pot 11
Sava 31
Zagorje, Podvine 14
Zagorje, Savska 8
Topilniška 4
Pokopališka 13
Sitarjevska 17
Cankarjeva 5
Grbinska c. 1
Vače št. 4

mojster predilnice
predilnica bombaža,
pripravnik
predpredilnica
predilnica bombaža,
predilnica bombaža,
predilnica sintetične,
čistilna kolona
čistilna kolona
stročarna
predilnica bombaža,
predilnica bombaža,

ODSLI V MESECU FEBRUARJU 1974

6. 2. 1974 Milkovič Ana
6. 2. 1974 Razpotnik Rudolf
6. 2. 1974 Rojšek Leopold
23. 2. 1974 Tič Marija
28. 2. 1974 Kotar Terezija

Trg na Stavbah 8
C. Zas. bat.
Montažno naselje 10
Vače, Potok 14
Šmartno, Ustje 71

upokojitev
potek pogodbe za določen čas
potek pogodbe za določen čas
odpoved delavca
odpoved delavca

Plenum gasilcev

Dne 23. februarja je bil plenum Industrijskega gasilskega društva Predilnice Litija. Udeležba je bila skoraj za polovico slabša kot pretekla leta, to pa gotovo največ zaradi nesrečno izbranega pustnega časa. Ravno zato sem prosil uredniški odbor Litijskega predilca naj objavi organizacijsko poročilo in poročilo poveljnika v celoti. V njem so nakazane gotove pomanjkljivosti in vzpodbude za razmišljanje in spremembe v občinski organizaciji gasilstva. Tako bi se s to vsebino mogli seznaniti vsi tisti, ki na plenum iz opravičenih razlogov niso mogli priti ali tisti, ki bi se slučajno prvič ustavili ob delu gasilcev in verjetno drugič, ko bi morali iskati njihove pomoči (da je le ne bi bilo treba!).

Kljub pustu (veselje je končno veljalo tudi nam, ki smo prišli na plenum), bi rad dregnil vse tiste posameznike, predsednike naših samoupravnih organov, družbeno političnih organizacij in vodilne kadre, ki niso bili odsotni zaradi karnevalskih, službenih ali drugih neodložljivih dolžnosti, naj bi se drugičkrat dogovorili in delegirali svojega predstavnika na podobne zборе. Opravičili so se edino glavni direktor, direktor proizvodnega, splošnega in direktor tehničnega sektorja, ki je bil službeno odsoten. Na sestanku ni bilo razen mojstra čistilnice in vodje izmene v sukalnici nikogar, ki bi bil po lestvici odgovornosti višji od njih. Brez ugovora je to »poudarek« pomembnosti obračuna dela gasilskega društva. Pikre besede, ki bi smele samo koristiti, nikakor pa škodovati, velja le kot pripis k spodaj citiranim poročilom.

ORGANIZACIJSKO POROČILO

V svojem poročilu se bom skušal izogniti vsem podrobnostim o delu našega društva v preteklem letu, da ne bi ponavljaj stvari, ki jih sproti preberemo v Litijskem predilcu ali pa jih bo podal tov. Zupan, poveljnik Operativnega štaba. Napravljenega je bilo dosti več na področju, kjer neposredno nismo odgovorni, to je na področju službene protipožarne preventive, manj pa tam, kjer se izraža prostovoljnost dela društva in objektivnost pogojev dela. Samo zainteresiranost ožjega članstva Upravnega odbora in Operativnega štaba ne bi mogel kritizirati, ker menim, da je iskala dovolj poti, kako poživiti delo desetih in društva. Poleg štirih sej Upravnega odbora in ravno toliko Operativnega štaba, se je tako kot vsa leta doslej delalo največ na osebnih pobudah in intervencijah pri pripravah za posamezna tekmovanja, tako, da same številke sej obeh odborov še ne

odražajo prave slike dela. Rezultati tega dela pa tudi niso bili vidni, zato naj oceno in kritiko dela prepustim vam.

O delu društva, kot sem že dejal, govori predvsem poročilo Operativnega štaba. O možnostih, kakršne smo imeli in še vedno obstajajo, bi lahko pohvalil le mladi ženski in moški desetine, ki sta se še neizkušeni udeležili republiškega tekmovanja v Preboldu. Tudi njihove desetarje in dežurne gasilce, ki so jih pripravili za tekmovanje, bi za ta čas lahko pohvalil, sprašujem pa se, koliko več bi lahko pokazali zunanjemu svetu, če bi bila složnost, delitev dela in vnema med njimi samimi še malo večja? Poudariti moram, da smo dobili s strani glavnega direktorja in ostalih odgovornih za proizvodnjo vso podporo, ki smo jo v danem trenutku sploh lahko pričakovali. Vendar še imamo posameznike v podjetju, za katere menim, da le niso poiskali vseh možnosti, kako za krajši, določen čas pripustiti ljudem h gasilskim vajam.

Ponavljam in poudarjam, da nihče ne misli zganjati gasilstva na škodo ustvarjanja dohodka podjetja, mislim pa, da so dovolj odgovorni podpisali, naj mojstri po urniku predvidijo ljudi za vaje, če je to le mogoče. Prepričan sem, da gasilske vaje niso nikakršna izguba časa, če je gasilsko znanje pravilno in skrbno naloženo za preventivno protipožarno varnost, pa naj bo to za potrebo mirnodobnega časa ali za potrebe vojne pripravljenosti. Saj gasilstvo sodeluje in mora tesno sodelovati s civilno zaščito. Znanje in pripravljenost je najmočnejše orožje tudi v obrambi pred požari in je ena vzporednih skrbi ob novih investicijah, da to znanje pogloblja in razširja. Saj ne smemo gledati le na ustvarjeni dohodek, temveč tudi na izgubo, ki nam jo lahko požar povzroči. Imejte to večkrat v mislih!

Prepričan sem, da poleg razumevanja vodstva podjetja potrebujemo najširšo pomoč in podporo nadmojstrov, mojstrov, vodij izmen, aktivnega dela naših poklicnih gasilcev in nas samih, če hočemo biti dobro pripravljeni v gasilski preventivi in očitati bogastvo, ki si ga dnevno akumuliramo za našo boljše blaginjo.

Ne moremo govoriti, da v našem podjetju ne gleda vodstvo skrbno na požarno preventivo, saj namenimo letno za te potrebe dosti denarja. Tako je nova sukalnica opremljena s kompletno gasilsko opremo in preizkušenimi hidranti. Kupljeno je bilo 225 metrov C gumiranih cevi, 1 trojak, zamenjanih mnogo ročnih aparatov na vodo z aparati na CO₂, oz. prah in kupljena nova, naj sodobnejša motorna brizgalna Rosenbauer s pretokom 1200 l/min. Za njo bo potrebno nabaviti le še prevozno prikolico. Planiramo tudi, da v bližnji prihodnosti betonsko zajezimo vodni bazen (izključno za potrebe gašenja) in to vprašanje dokončno rešimo. Ob tej priliki morda ne bi bilo slabo, če bi napravili dvakrat manjšo zajezitev na nasprotnih straneh podjetja. Tako bi bil dostop do vode boljši. Kot plan za tekoče leto moramo vzeti tudi prenos dela gasilskih vaj neposredno v proizvodne prostore in se vsaj minimalno seznaniti z načinom obrambe in napada v posameznih oddelkih. Umest-

no bi bilo tudi ponovno pregledati in izpopolniti z novimi izmerami protipožarni obrambni načrt podjetja in ga spraviti v priročnejšo obliko. Potrebno bi bilo v določenih časovnih presledkih pripraviti kratka predavanja za vse člane kolektiva, predvsem pa za one, ki se na novo zaposlijo in to iz znanja preventive in operative, to je praktično uporabe ročnih gasilnih aparatov. Če bremo poročila o vzrokih požarov in v zvezi s tem o preventivi glede na vzroke požarov vidimo, da v našem podjetju nismo slabo pripravljeni, kljub temu ta opreznost ni nikoli dovolj velika. Žalostno je gledati, kako npr. požar uničuje naše družbeno bogastvo, imajo pa vseeno drugačno zadoščenje, če vidiš pri gašenju ljudi, ki znajo šolanost, taktično in premišljeno gasiti.

Zaupanje v njihove sposobnosti opogumlja človeka in ga ščiti njegove odgovornosti, ki bi bila pri nestrokovnem delu z ognjem toliko večja. Dalje moramo predvsem skrbeti, da bomo imeli raje več kot manj signalnih naprav za odkrivanje in javljanje začetnih požarov. Če ne takoj, bi morali vsaj misliti na to, da čimprej, ko nam bodo možnosti dopuščale, vgradimo v strope oz. slemena zgradb prezračevalne line za odvajanje dima in toplote in s strani pri tleh dovodne odprtine za svež zrak (več o tem lahko preberete v zadnjem Gasilskem vestniku). Dokler tega nimamo, pa bi bilo dobro nabaviti še kakšen dihalni aparat, ker vidimo že pri majhnih zanetkih, npr. v predpordnicah, kakšno zadimljenost povzroča in s tem omejuje ali popolnoma onemogočuje ročno gašenje.

Več ali manj prostovoljna aktivnost društva s treningom tekmovalnih desetih v tem letu tudi ne bi prenehala, temveč bi jo bilo potrebno poživiti. Sklenimo, ker potrebujemo vaše pomoči, da bomo sodelovali na republiškem tekmovanju moških in ženskih prostovoljnih in poklicnih gasilskih tekmovalnih desetih dne 15. in 16. junija v Velenju, dalje na občinskem tekmovanju v Smartnem in tekmovanju domačih desetih za predilniški praznik.

Da vaje in tekmovanja ne bi bile samo napor, pa se bomo sproti dogovorili za skupne strokovne ekskurzije z bolj sproščenimi popoldnevi. Pogoji razumevanja mora biti prvo le delo — potem sprostitve, ne pa najprej prevleke zahteve in potem malo dela.

V zvezi s sprejetjem nove zvezne in republiške ustave, ki razširja samoupravnost in neposrednost proizvodnega dela, uvaja Zakon o požarni varnosti tudi požarne skupnosti, ki jo ravno z namenom razširitve te samoupravnosti in neposredne zainteresiranosti vsakega državljanca, ustanovljamo tudi v Litiji. Ta skupnost bo združevala predstavnike vseh vrst gasilskih organizacij, tudi industrijskih. Sestavljali naj bi jo tisti, ki bodo znali strokovno

in načrtno voditi požarnovarnostno in gasilsko službo občine in vsi tisti, ki so zainteresirani, da kot stanovalci, zasebniki, člani krajevnih skupnosti ali delavci podjetij oz. ustanov očuvajo osebno in skupno družbeno bogastvo. Zato bodo morali biti pripravljene sofinancirati to organizirano protipožarno zaščito.

Zakon predvideva, da bi vsaka požarna skupnost morala imeti svojo poklicno gasilsko enoto ali pa naj bi si zagotovila obvezno pomoč, kot npr. litijska, z določenim denarnim deležem pri ljubljanskih gasilskih brigadi. Na osnovi skupnega programa samoupravnega dogovarjanja o višini dajatev za požarno skupnost, bo vsaka gasilska intervencija pri zasebnih lastnikih ali pri organizaciji združenega dela, ki ne bo vključena v tej skupnosti, izredno draga in odgovorna, ker smo končno vsi državljani in delavci odgovorni za očitavanje svojih in nam v upravljanje danih proizvodjalnih sredstev.

Lahko bi začeli resno razmišljati tudi o tem, da bi z izdatnejšo podporo vseh zainteresiranih v občini, kaj kmalu kupili nov gasilski avtomobil z vgrajeno cisterno in črpalko ter kompletno opremo za hitre in učinkovite intervencije. Računamo na pomen takega vozila s cisterno za primer okvare javnega vodovoda, popolnega izpada električne energije ali uničenja vodovodnega omrežja v primeru vojne.

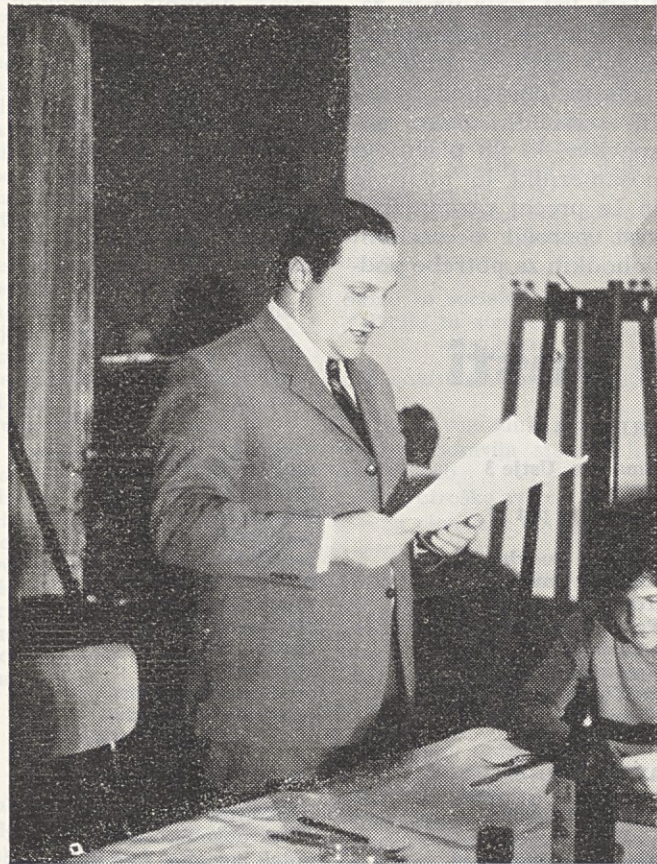
(Na plenumu je bilo postavljeno vprašanje kako npr. reševati stanovalce stolpnic za primer požara, ker zgradbe nimajo vgrajenih nikakršnega rezervnega izhoda, nimamo pa hitrih, pokretnih lestev niti drsnega prta.) To bi bil sicer velik izdatek, ki bi se lahko kmalu, lahko pa tudi zelo pozno obrestoval. S tem je pač treba računati. Mnenja sem, da ljudje mnogo več in resneje razmišljamo o zaščitnih ukrepih šele po uničujočem požaru, ne pa pred njim.

Naj ob tej priliki opozorim člane našega društva, da je humana dolžnost člana vsakega gasilskega društva, da se odzove na klic na pomoč katerikoli sirene, ker je gasilska organizacija enotna in ne loči požarišč od pripadnosti društvu.

Zaradi televizije in sploh večjega trušča v obcestnih ali mestnih področjih smo ugotovili, da so tudi občinske sirene prešibke in alarma mnogi ne slišijo. Mnenja sem, da bi morali tudi pri nas kmalu nadomestiti obstoječo sireno z močnejšo. Na njo so se izgovarjali tudi nekateri ob našem lanskem poizkusnem alarmu. Kritika na izredno slab odziv je bila že izrečena, naj jo tudi še enkrat pnovim in opozorim, da je litijska predilnica naše neposredno bogastvo in kruh, ter posredno še kruh mnogih v tercialni delitvi dohodka.

V akciji vključevanja mladine v gasilske vrste bi morali podobno, kot so v Ravnah na Koroškem, zainteresirati za pomen gasilske zaščite

(Nadaljevanje na 9. strani)

Poročilo o delu IGD v preteklem letu je podal predsednik Vinko Keržan

Plenum gasilcev

(Nadaljevanje z 8. strani)

in službe že osnovnošolsko mladino. Za najboljše spise po vseh prijavljenih šolah s področja gasilske preventive (bilo je preko 1500 spisov) je ObGZ Ravne na Koroškem podarila praktična darila in spominske diplome. Tudi praktično izbrana predavanja na naših osemletkah bi lahko postala sčasoma — vsaj v tednu požarne varnosti — zelo privlačna.

Naj na koncu svojega poročanja, tako kot v preteklem letu apeliramo ločeno za člane našega društva, da se čim bolj številno udeležijo tudi krvodajalskih akcij v letu 1974, hkrati pa izrazijo svojo željo in željo vodstva podjetja, da bi s skupnimi prizadevanji poživili delo v tekočem letu in se ob koncu delovnega leta zopet srečali še bolj samozavestno.

Na pomoč!

Vinko Keržan

POROČILO POVELJNIKA

Društvo je v preteklem letu kar dobro delalo, čeprav so bile nekatere pomanjkljivosti. Predvsem se moram dotakniti nekaterih problemov, ki so se pojavili med letom. Največje težave so se pokazale predvsem v tem kako pomladiti gasilsko tekmovalno desetino, da bi postala naslednik starih članov in tako v ponos Predilnice, ki ga uživa na vseh tekmovanjih. S štirizimsko proizvodnjo se je desetina popolnoma razkropila po vseh izmenah in jih ni bilo mogoče več dobiti skupaj, zato se v letu 1973 nismo udeležili občinskega gasilskega tekmovanja za prehodni pokal Ob-

činske skupščine, ki ga je organiziralo Gasilsko društvo Kresnice. Čeprav je bilo rečeno, da mojstri lahko pustijo člane na vaje, vaje niso bile polno obiskovane, zato nismo uspeli. Zavedamo se, da je proizvodnja prva, da je to tisočim kruh in da, čeprav z dobro voljo, ni mogoče vedno nadomestiti delavca zaradi odsotnosti. Tako smo morali pridobiti nove člane iz ene izmene, ki imajo veselje do gasilstva. Ker so vsako leto tekmovalnja tudi v republiškem merilu, je bilo nujno, da se desetina čimprej formira in prične z vajami. Razpis za republiško gasilsko tekmovalje je bil napovedan za 1. 9. 1973 v Preboldu. Kako se ga udeležiti?

Takorekoč minuto pred dvanajsto se je prijavila četrta izmena predpredilnice. Casa za vaje je bilo samo 14 dni, zato se moram na tem mestu zahvaliti vsem članom desetine, desetarju in ostalim, ki so pomagali pripraviti desetino v tako kratkem času, da se je prvič spoprijela na tako zahtevnem tekmovalju — zato da Predilnica Litija ne bi prekinila tekmovalne tradicije. Na to tekmovalje smo se naknadno prijavili, ker smo rok že zamudili. Tekmovalje je bilo za moške in ženske desetine. Ker je v tekstilni industriji večinoma zaposlena ženska delovna sila je ravno prav, da damo večji poudarek ženski desetini in jo pripravimo na uspešno uveljavitev na tako pomembnem tekmovalju. Društvo se je res potrudilo, da je pripravilo dve desetini, moško in žensko.

Proizvodni sektor pa je poskrbel za nadomestilo vseh

članov na delovnih mestih. Zato upam, da smo prvič prebili led in dokazali, da je mogoče z vztrajnim delom in pomočjo vseh narediti veliko.

Desetina je sestavljena iz samih mladih članov (z ene izmene) in bo mnogo lažje vežbala. Treba ji bo nuditi le več pomoči, da bi člani lahko aktivno trenirali tudi izven rednih gasilskih vaj. Malo težje je z žensko desetino, ker je dekleta težje dobiti: iz ene izmene, pa tudi hitro se menjavajo zaradi vsemogočih vzrokov. Zato je potrebno, da vse tiste članice, ki so bile že gasilke in so že tekmovalne, propagirajo ta šport in navdušujejo svoje sodelavke za sodelovanje v naših vrstah. Vaje so res naporne, toda z dobro voljo je mogoče marsikaj narediti. Predvsem moram poudariti, da so dekleta pripravljena delati v naši gasilski desetini, težave nastopijo z mojstri, ker jih ne puste na gasilske vaje. To so predvsem tiste članice, ki ne delajo na strojih, zato upam, da bomo letos našli skupni jezik in ne bo ovir za uro izgubljenega proizvodnega dela. Kakor sem že omenil, smo tekmovali v Preboldu dne 1. 9. 1973. Organizator tekmovanja je bila Tekstilna tovarna Prebold, ki je slavila 100-letnico Industrijskega gasilskega društva. Na to tekmovalje se je prijavilo 12 tekmovalnih desetini moške skupine in 8 ženskih desetini. Tekmovalje je potekalo nemoteno, organizacija tekmovanja je bila odlična. Dosežki pa so bili zelo izenačeni tako, da je naša moška desetina zasedla zlato sredino, z malo več izkušenj bi bila lahko še boljša. Toda za prvič je to

spodbuden uspeh za nadaljnje delo. Ravno tako je bilo nekaj smole pri tekmovalju ženske desetine, ker jim je žreb določil otvoritveni nastop. Če vzamemo, da je geslo športnega tekmovanja predvsem udeležba in pravična borba, potem smo z zasedbo 7. mesta lahko zadovoljni.

Letošnja tekmovanja bodo že 5. maja za žensko desetino, za moške pa 15. in 16. junija v Velenju. To tekmovalje razpisuje republiška gasilska zveza Slovenije. Tekmovalne discipline so iste kakor v lanskem letu, zato bo treba, če se hočemo udeležiti tekmovanja, takoj pričeti z vajami, predvsem z žensko desetino.

Lani pa nismo samo tekmovali, temveč smo tudi skrbeli za požarno varnost podjetja. Skupaj smo imeli 90 gasilskih vaj, vaje so bile redno na vseh izmenah. Na vajah smo obravnavali predvsem zanetke požarov po oddelkih in tudi vaje smo imeli praktične na posamezne oddelke. V tednu požarne varnosti smo organizirali veliko gasilsko vajo na Predilnici s sodelovanjem sosednjih društev. Žal pa se je

ravno pri tem pokazalo, kako malo zanimanja je za tovrstne vaje, čeprav nas lahko enkrat presenetijo resnični večji požar, šele ob taki priliki bi se izkazalo, kako zelo so potrebne takšne vaje. Vaja je bila dobro zamišljena, zamisel je sprejel operativni štab IGD podjetja in opredelil tudi posamezne zadolžitve desetarjev in desetini. Ker pa je prišlo na znak alarma v podjetje komaj za dve desetini članov, vaje nismo mogli izvesti v celoti. Tisti, ki so bili zadolženi za posamezne naloge so zamudili, tako, da je vaja izgubila tisti namen, za kar smo jo pripravili, namreč za preskus pripravljenosti gašenja za primer resničnega požara. Zato nam ne sme biti vseeno, če zatuli tovarniška sirena. Vsak član kolektiva se je po 92. členu Zakona o požarni varnosti dolžan javiti v podjetju, če kliče tovarniška sirena. Zato je bilo tudi precej kritike na račun gasilcev, predvsem poklicnih, čeprav sami ne morejo narediti dosti, če kolektiv za gašenje ni pripravljen.

Aktivni pa smo bili tudi na drugih področjih. Udeležujemo se vseh večjih proslav v občini, spremljamo umrle člane gasilcev iz območja občine na pogrebih, člani pa aktivno sodelujejo tudi po društvi na terenu.

Dotaknil bi se še vprašanja izobraževanja članstva. Predilnica se hitro širi, vse večja je potreba po novi delovni sili, potrebno bi bilo takoj pričeti poučevati vse zaposlene na izmenah in sicer z enurnim prikazom gašenja z ročnimi gasilnimi aparati. Za vse moške, ki pa še nimajo izpita za izprašanega gasilca, pa organizirati tečaj, ki naj bi zajel celotni program. Predvsem bi poudaril pomembnost priprave gašenja začetnih požarov v oddelkih. Ta tečaj naj bi se izvedel v jesenskem roku.

Rudi Zupan

PREGLED POŽAROV V LETU 1973

Mesto požara (stroji, naprave, itd.)	Vzrok	Uporabljena gas. sredstva
1. cevovod odsesal. naprav v čistilnici	iskra od mikalnika	CO ₂ — 2 kom. in 1 kom. prevoznik 60 kg
2. previjalni stroj v P I A	iskra od elektromotorja	gasilni aparat S-6 — 1 kom.
3. mikalnik — lonec v PP	nova obloga	voda
4. zaboj v sukal. I	odvržen cigaretni ogorek	voda
5. mikalniki linije II in III v čistilnici	iskra od navitja oz. trdega predmeta	jeklenke CO ₂ , aparati CO ₂ 3 kom. in voda
6. Hergeth — mikalnik v PP	trenje ležaja	voda
7. prstančni stroj št. 2 v P III	iskra od jermenice	aparat: CO ₂ — 1 kom.
8. prstančni stroj št. 40 v P I	iskra iz elektromotorja	aparat: CO ₂ — 1 kom. S-6 — 2 kom.
9. prstančni stroj št. 46 v P II	drsenje ležaja	aparat: CO ₂ — 1 kom. S-6 — 2 kom.
10. prstančni stroj št. 58 v P II	kratek stik na elekt. instalaciji	aparat: CO ₂ — 1 kom.
11. računovodstvo	električna peč (vklop)	voda
12. klima — Pnevmafif v P I	okvara stroja — lom propelerja (veternica)	aparat: CO ₂ — 1 kom., voda
13. stroj št. 3 v česalnici	iskra iz ventilatorja	aparat: CO ₂ — 1 kom.
14. na 3 strojih v čistilnici PP	neugotovljen	aparat: CO ₂ — 6 kom. 60 kg — CO ₂ prevoznik in 2 na vodo
15. mikalnik št. 4 v mikalnici	navit bombaž na trgalnem valju — trenje	voda
16. pokončni rahljač in cevi do mikalnikov v mikalnici PP	železni predmet — iskra	aparat: CO ₂ — 3 kom. CO ₂ prevoznik 30 kg
17. mikalnik in naprej po kanalih do filtrov v mikalnici PP	iskra iz mikalnika	aparat: CO ₂ — 9 kom.
18. grobi flyer v PP	kratek stik	voda iz hidranta
19. flyer št. 3 v PP	ni ugotovljen	aparat: CO ₂ — 1 kom.
20. kanal za hlajenje elektromotorjev v P I	iskra pri varjenju	aparat: CO ₂ — 1 kom.
21. lonec mikalnika št. 4 v mikalnici	ni ugotovljen	voda
22. peč za sušenje cev v stročarni	iskra iz elektromotorja	aparat: CO ₂ — 1 kom. na vodo 2 kom.
23. kanal za električne kable v PP	kratek stik	aparat: CO ₂ — 2 kom.
24. pnevmafil-stroj št. 5 v P III	iskra od motorja — raztrgana mreža	aparat: CO ₂ — 1 kom.
25. flyer št. 3 v PP	neugotovljen	S-6 — 1 kom.
26. stroj št. 2 v česalnici	zamašen ventilator — treme	S-6 — 1 kom.

POPRAVEK

V 2. številki Litijškega predilca se je pri prepisovanju v članek o gasilski črpalki Rosenbauer vrnila napaka, ki jo danes popravljamo. Pravilni podatki so sledeči:

»Ko se v centrifugalni črpalki začne sesalni proces, moramo najprej iz nje izsesati zrak. To storimo z dvobatno avtomatično sesalko, ki ustvari 96 % vakuum.

Ta štiricilinderski motor ... daje 46 KS.«

Vitka linija in prehrana

Ne samo današnja estetska merila, pač pa tudi medicinske ugotovitve zahtevajo primerno težo. Prevelika telesna teža namreč razen, da pogrša in postara človeka, ustvarja tudi nevarnost za razne bolezni. Naj omenim samo srčne bolezni, sladkorno bolezen, bolezen ožilja, itd. Kljub temu pa raziskave kažejo, da vsaj 20 % prebivalstva že po tridesetem letu preveč tehta in da postaja debelost takorekoč množična bolezen. Ohranitev primerne teže je torej izredno pomembno vprašanje, ki ga je mogoče najuspešnejše reševati s pravilno prehrano. Kadar je teža že prevelika in želimo shujšati, naj bo dieta taka, da zagotavlja 1000 do 2000 kalorij dnevno. Seveda pa je za ohranitev vitkosti potrebno tudi dovolj gibanja ali hitre hoje na svežem zraku.

Zanimivo si je ogledati razpredelnico, ki kaže število kalorij, ki jih vsebuje 100 gr živila:

živila	kalorije	živila	kalorije
sveže mleko	62	jetra	139
smetana	410	možgani	155
sir emental	404	jezik	163
parmezan	377	vampi	78
jajce	75	nemastna šunka	170
bel kruh	285	mastna šunka	420
navadne testenine	358	salama	460
jajčne testenine	383	skuše	166
riž	344	kalamari	68
koruzna moka	357	grah	72
nemastna govedina	100	svež fižol	139
mastna govedina	334	suh fižol	312
teletina	151	krompir	67
svinjina	399	korenje	46
jagnetina	102	beluši	20
cvetača	18	slive	59
špinača	15	melone	30
paradižnik	22	jagode	36
sveže gobe	40	orehi	721
suhe gobe	309	mandelji	576
jabolka	46	lešniki	544
hruške	39	dateljni	304
marelice	35	sladkor	410
breskve	74	med	301
češnje	42	grenka čokolada	570
grozdje	78	mlečna čokolada	541
pomaranče	33	marmelada	225
mandarine	12	maslo	758
limone	8	rastlinsko olje	891
banane	86	slanina	875
fige	64	margarina	790
piščanec	198		

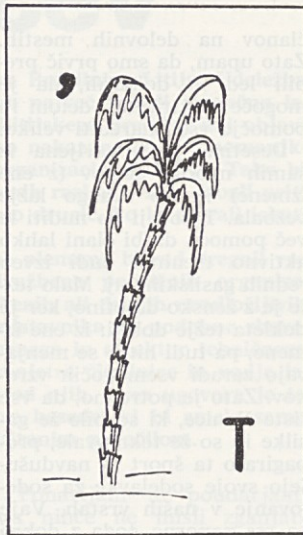
Spodnja tabela pa prikazuje idealno telesno težo za ženske. Pod vsako skupino so navedene tri teže. Navajamo primer, kako boste lahko glede na zgradbo vašega telesa določili svojo težo. Npr.: starj ste 20 let, visokj 165 cm in drobnih kosti, zato naj bi bila vaša teža 53 kg. Če bi bili nekoliko močnejših kosti, bi vam ustrezala srednja teža t. j. 59 kg, če pa bi bili zelo močnih kosti, ste lahko težkij 66 kg.

višina v cm	leta			
	15	20	25	30
	teža v kg			
155	45	48	49	50
	50	54	55	56
	55	60	61	62
158	46	49	50	51
	51	55	56	57
	58	61	63	64
160	47	50	51	53
	53	56	57	58
	59	63	64	66
162	49	51	53	54
	54	57	58	60
	61	64	66	67
165	50	53	54	56
	55	59	60	62
	63	66	67	69
186	52	55	56	57
	58	61	62	63
	65	68	70	72

Prav gotovo pa ni treba posebej opisovati, da je zunanji izgled žene res dovršen takrat, kadar polaga dovolj pažnje tudi umivanju in čiščenju zob, negi las, primernemu ličenju in solidnemu oblačenju. Še enkrat naj poudarim, da si velikokrat z malo denarja in nekoliko več dobre volje, domišljije in okusa lahko ustvarimo zelo čeden videz. Ta pa daje občutek samozavesti, in dostikrat tudi voljo do dela.

S. P.

REBUS

IZBRANE MISLI

Porabi vedno dinar manj, kot zaslužiš!

Clovek, ki v življenju ni storil nič drugega kot to, za kar je bil plačan, je storil tako malo, da niti svojih prejemkov ni zaslužil.

V proizvodni hali tovarne konfekcije v Pirotu visi sledeča parola:

»Samo na pametno vprašanje lahko dobiš pameten odgovor.«

OD 1. MARCA BOMO V SR SLOVENIJI UPORABLJALI NOVE RECEPTNE OBRAZCE

Skupnost zdravstvenega varovanja in varstva v SR Sloveniji želi s tem doseči:

- z avtomatsko obdelavo spremljati predpisovanje zdravil,

- omogočiti strokovnjakom analize o potrošnji zdravil in učinkovitosti zdravljenja,

- racionalizirati potrošnjo zdravil v okviru strokovnih doktrin,

- vključevati se v sodobne postopke v obdelavi podatkov tudi na področju zdravstvene dejavnosti,

- uporabiti prihranjena sredstva za izpopolnjevanje osnovne zdravstvene dejavnosti.

OBČANI, SODELUJMO V TEM POMEMBNEM PROGRAMU!

- Ko iščemo pomoč v zdravstveni ustanovi, vzemimo vedno s seboj zdravstveno izkaznico ali odrezek o nakazani pokojnini.

- Zaupajmo zdravniku, ki nam bo po lastni strokovni presoji predpisal najustreznejše zdravilo.

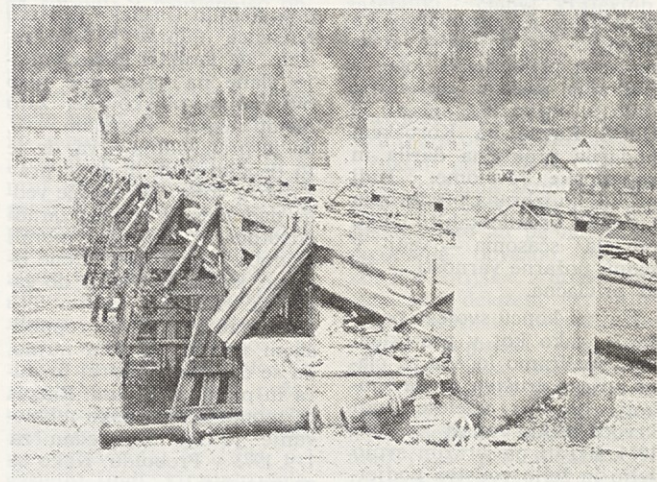
- Ne obremenjujmo zdravnika po nepotrebnem za malenkosti, ker nanj čakajo še drugi, morda težji bolniki.

- Recepte bomo prejeli v plastičnem ovitku, da jih ne poškodovane prinesemo v lekarno.

- Recepta brez plastičnega ovitka pa ne prepogibajmo in ne zvijajmo.

- Upoštevajmo nasvete in priporočila zdravstvenih delavcev, kajti tudi od našega sodelovanja je odvisen skupni uspeh!

Spomin na stari most

Starega mostu ni več. Lahko bi mu rekli celo »star Litijan«. Saj je bil menda star sto in še nekaj let. Ko se je v njegovi bližini pojavil novi, lahko bi rekli »mladi most«, je stari vedel, da je upokojen. Pa ne samo to, vedel je, da se bo moral umakniti pred novim. Saj so ga že zasmehovali in hvalili samo novega. Kljub temu, da je sto in več let dobro služil svojemu namenu.

Zivljenje obeh bregov reke Save je teklo preko njega. Vsakomur je omogočil, da ga

je izkoriščal v svoje dobro. Ni bil razkošen, vendar dober, uporaben, star sto in še nekaj let. Omagal je. Ob slovesu so se mu z novega, lepega mladega mostu nekateri smejali. Marsikateri pa je imel tudi dobro besedo zanj. Tudi slikali so ga, da bodo imeli naši zanamci spomin na njega. Ko so ga razdrli, je bilo verjetno še kaj uporabnega, nekaj pa so ga odnesli mrzli valovi reke Save, katerimje kljuboval sto in še nekaj let.

M. M.

Karnevalski posnetki

V naftni krizi litijskega karnevala sta naše podjetje zastopali ekipi »Harem litijskega šejkata«

... in jahta »Christina« navešla.